

דבר תורה לפרשת שופטים מפרוש רבנו עובדיה ספורנו

עורך: יצחק גבאי

אל תסתכל בקנקן

בתחילת הפרשה מופיעים ברצף שלושה איסורים: איסור עבודה לאשרה, איסור הקמת מצבה ואיסור הקרבת קרבן עם מום. על פניו החוט המקשר ביניהם הוא עבודת ה' פסולה. ובכל זאת נשאל: איסורים רבים יש בענייני עבודה זרה, עבודת קרבנות פסולה ומותרת ומדוע דווקא התקבצו להם שלושת האיסורים האלו כאן?

הספורנו מקשר בין שלושת האיסורים בצורה עמוקה יותר וחושף בפנינו רעיון נפלא, וכך הוא כותב (ט"ז, כ"א): **"הביא שלושה דומים מעניין דברים שהם נאים כפי החוש ונמאסים מפני מומם הרוחני..."** כלומר המכנה המשותף של שלושת האיסורים הוא שעל פניו הם נראים נאים ויפים אך שורשם הרוחני הוא פסול. הספורנו מפרט מה השורש הפסול בכל אחד מהאיסורים (נביא את הרעיון בלשונו): האשרה – אכן עץ יפה אך כיוון שהיא משמשת 'תכסיס לעבודה זרה' כלשון הספורנו נפסול את הגשמי היפה ובלבד שלא נכשל ברוחני – כלומר שלא ניפול בעבודה זרה. המצבה – אף על פי שמי שמקריב במצבה יש בו מעלה והרגשה שהוא עומד לפני ה', הרגשה זו לא מתאימה לעם ישראל כעת כיוון שהם נפלו מהמדרגה הזו בחטא העגל וכעת הם באיזשהו ריחוק מה'. הקרבת הקרבן בעל המום – דבר ברור הוא שגם אם קרבן נראה נאה אין ה' חפץ בו אם יש בו מום אפילו קטן מאוד ונסתר, כיוון שלה' צריך להביא את המובחר ביותר ואת השלם.

פרוש זה מלמד אותנו שבחיים בכלל ובפרט בעבודת ה' עלינו להיזהר 'לא להסתכל בקנקן אלא במה שיש בו' וגם אם הדבר נראה יפה אך שורשו הרוחני פגום אין הוא רצוי לפני ה' יתברך. כמה טוב ויפה אם תמיד נבחר בדבר שהוא גם נאה מבחוץ וגם טהור מבפנים, אך במקרה שיש סתירה בין הדברים נעדיף תמיד לתת דגש על העניין הרוחני שהוא המהותי יותר על פני העניין הגשמי שהוא חיצוני יותר ופחות מהותי.